

Рекомендації для батьків дітей, які йдуть до школи

*Конкретними носіями всього того,
чим має володіти дитина
впродовж свого життя, є дорослі,
які її виховують і навчають.*

Д. Ельконін

Виховання дитини починається від її народження. Якою вона виросте, значною мірою залежить від її батьків. Батьки в родині мають виконувати функції педагога: освітню (передача життєво значущої інформації), виховну (засвоєння норм життя в людському суспільстві), розвивальну (підвищення індивідуального потенціалу).

Вступ до школи - переломний моменту житті дитини. Він пов'язаний з новим типом стосунків з оточенням (ровесниками й дорослими), новим видом основної діяльності (навчальної, а не ігрової). У житті дитини змінюється все: обов'язки, оточення, режим. Це «кризовий період» у житті дитини, і ця «криза» виявляється у тому, що свої ігрові потреби дитина має задовольняти навчальними способами. Процес адаптації до шкільного життя у дітей триває по-різному - від 2 тижнів до 2-3 місяців (залежно від рівня їх готовності до школи, психофізіологічних особливостей та стану здоров'я). Вирішальну роль тут відіграє сформований у дошкільному віці рівень готовності до школи, або «шкільної зрілості».

Шкільна зрілість виявляється у:

1) морфогенетичній готовності, що передбачає фізіологічну зрілість (стан здоров'я) та рівень фізичного розвитку (розвиток дрібної моторики руки і зорово-рухової координації, а саме:

- фізичні показники довжини тіла, маси тіла;
- особливості розвитку на етапі дошкільного дитинства, що обтяжили розвиток дитини: важкі пологи, травми, тривалі захворювання;
- темп розвитку в дошкільному дитинстві (чи вчасно дитина почала ходити, говорити);
- стан соматичного здоров'я дитини: характер відхилень у системах і функціях організму, хворобливість; скільки разів у минулому році хворіла дитина, скільки днів;

2) інтелектуальній готовності дитини до школи, що передбачає володіння дитиною певною кількістю знань про явища навколишнього середовища, уміння порівнювати, класифікувати та узагальнювати ці знання, а також певний рівень розвитку пізнавальних здібностей у дитини (мислення, пам'яті, сприймання, уяви, уваги);

3) комунікативній готовності, що передбачає володіння навичками взаємодії з дорослими, однолітками, а саме: знання моральних норм та правил поведінки (вміння слухати, не перебиваючи, вміння вибачити і вибачатися, співчувати, враховувати настрій та бажання інших людей тощо);

4) емоційно-вольовій готовності, що передбачає вміння:

- робити не лише те, що подобається, а й те, що необхідно зробити (довільність поведінки);
 - поставити мету, виявити певні зусилля у випадку подолання перешкод, оцінювати результати своєї діяльності.
 - розуміти й адекватно виражати свої емоції;
 - свідомо підкорятися загальним правилам та вимогам;
 - уважно слухати й виконувати самостійно найпростіші усні вказівки дорослого;
 - самостійно діяти за зразком (точно відтворювати, діяти за аналогією);
- 5) мотиваційній готовності, що передбачає чітко сформовану позицію школяра, коли дитина:
- має належне уявлення про школу;
 - позитивно ставиться до шкільних занять, загальноприйнятих норм дисципліни;
 - віддає перевагу урокам грамоти й лічби, а не заняттям дошкільного типу (малювання, фізкультура, трудове навчання тощо);
 - визнає авторитет учителя.

Школа з перших днів ставить перед дитиною низку завдань. Їй необхідно успішно опанувати навчальну діяльність, засвоїти шкільні норми поведінки, долучитися до життя у класному колективі, пристосуватися до нових умов розумової праці та режиму. Виконання кожного з цих завдань безпосередньо пов'язане з попереднім досвідом дитини.

Готовність дитини до школи залежить передусім від батьків. Якщо дитина відвідує дитячий садок, то це залежить від вихователів, адже підготовка дитини до школи передбачена програмою дитячого садка. Але ці програми не повністю враховують психологічні аспекти проблеми.

Особливої уваги потребують, так звані, «домашні діти», які не відвідували дитячий садок. Вони, як правило, менше комунікабельні, важче встановлюють контакти з учителем та однолітками, не дуже комфортно почуваються в колективі, бояться залишатись у школі без батьків.

Часто батьки, а іноді й учителі, вважають основними показниками готовності до школи ознайомлення дитини з літерами, вміння читати, рахувати, знання віршів та пісень. Однак дослідження показують, що це мала впливає на успішність навчання. Відсутність цих умінь не потребує спеціальної індивідуальної роботи з дитиною, оскільки їх формування передбачається програмою та методикою навчання.

Психологічна готовність до школи - це такий рівень психічного розвитку дитини, який створює умови для успішного опанування навчальної діяльності.